

DEL BES I L'ABSÈNCIA I ALTRES CONTES EN PAPER

Jesús Bernat era, fins ara, conegut i reconegut, per tasques i ocupacions relacionades amb el magisteri, per diverses i sentides publicacions de toponímia i cartografia, per alguna que altra exposició de fotografia... No massa sabíem de les seues dèries amb la literatura de ficció, encara que ja havia sobreexigit amb algun premi en alguna convocatòria del ram. Ara ens alegra amb un recull de contes intítulat “*Del bes i l'absència i altres contes en paper*”

Crida l'atenció en el títol la suma que se'n fa de la temàtica d'alguns del contes (bes i absència) i del canal triat per a la vida del conjunt: el paper. En el món actual –i en el literari més que en cap altre- ajupit davall d'internet, de les webs, dels blogs, dels books electrònics, etc. etc, es fa al títol una declaració de principis: l'acte de la lectura n'és el complement necessari del de la creació i l'autor ofereix el seu goig creat en les millors i més agradables condicions: “en paper” de tacte suau i dolç, tipus i tamany de lletra ben estudiats, una bellíssima portada “que ompli de llum i de misteri” i... unes fotos ...tots reivindicats com elements fonamentals de l'acte de llegir. Gràcies.

I els contes?

Leonardo Sciascia (1921-1989), mestre d'escola a Rocalmuto i un dels més importants escriptors italians del segle passat, va començar la seua producció literària quan al llarg del curs “*escolastic*” havia de fer informes/memòries del seu alumnat i, no volent redactar un banal text amb el resultat de “*tutto va bene*”, es va decidir –i quant li ho agraim- per la narració curta com a fórmula d'explicació i enteniment del món que li havia tocat viure.

Així els contes de Sciascia estan, de vegades, tan arrimats a la realitat – la Sicília de la màfia- més immediata, que fan dubtar al lector que es trobe davant una ficció com cal, són petites/grans “memòries” escrites amb navalleta esmolada per la insatisfacció i la ironia. En molts contes de Bernat apareix un impressió semblant: personatges insatisfets -mestres d'escola, viatgers, psicòlegs, amants... etc, enfrontats a la crua realitat sempre valenciana que envisca tots els racons de la vida d'uns personatges que volen sobreviure també mentalment i dignament.

Dels arguments dels contes, a més, s'ha de dir que alguns caminen a cavall entre el més net classicisme i els seus sentiments més universals reinterpretats a la llum del segle vint-i-u, amb personatges que senten i patixen, aprenen mentre ensenyen i viatgen. Mentre miren, veuen i s'hi fixen (quines tres accions tan diverses!), ouen el remor de tots els sorolls i de totes les músiques, fins i tot de les més esmortides paraules. I per adobar-ho els mots, els jocs de paraules, l'absurd mental sobre el/els significat/significats de les paraules, i els noms de lloc i els seus “collidors”, sinistres personatges que recerquen el sant grial per serres i collets.

Per damunt de tot, suau que no silenciosa, vola una ironia que mai és amarga, que comprén i es compresa, que de vegades allunya i sempre fa més humana i propera l'ànima de tots els personatges.

Recordaran els lectors de certa edat aquella expressió escrita a la “*Cartilla Militar*” que “*el valor, se le supone*”, per allò de que els “quintos” no l’havien demostrat en cap acció de guerra. Bernat, des d’ara, ja té escrit al mateix rengló de la “*Cartilla Literària*” una altra expressió: “*demostrado*”. Com?, quan?, on?. El llibre no és fruit de l’edició de cap editorial primerenca o madureta (Edicions Savinebre, es creació de l’autor), no ha rebut premi, ni englantina d’or, ni flor natural en cap convocatòria de concurs literari de cap falla/gaiata/foguera, grup d’amics i coneguts, de Coca-cola, d’Ibèria, d’ajuntament menut o gran, de cap Diputació!!! (Se l’ha pagada l’autor-editor), ha buscat paper, ha maquetat/ordenat/apretat/estirat/triat/fotografiat/posat bolquers/primmirat: tanmateix la impressió cal dir que és gràficament almassorina (a tot no arriba Bernat). I... ha distribuït el seu llibre. Evidentment, ho ha demostrat, dit popularment: “si en vols més, para el cabàs”. Convindria ara que els lectors posaren la seua part i, en acabar de llegir, ben segur que a les ninetes dels ulls s’hauran apegat uns mots que... us faran somiar.

FERRAN GUARDIOLA